

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriafly-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónapra . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Tisztulás.

Bpest, febr. 23.

A kinek még kétsége volt a felett, hogy a Bánffy bukása nem fog valamely nagyobb változást felidézni Magyarországon, annak már ma, tehát a Széll Kálmán miniszterelnökké való kijelölése negyedik napján be kell ismernie a csalódását.

Széll Kálmán még meg sem kezdte kormányelnöki teendőinek teljesítését, még csak a kormány-alakítás és az ellenzéki pártokkal való egyezkedéssel foglalkozott az ideig és már is minden vonalon érezhető az a felettlőbb örvendés tisztulási processzus, amely — a mi hitünk szerint — kétségtelenül az egyetemes konszolidációkra fog vezetni.

Már ez a néhány napon is, mely a király döntése óta eltelt, sok olyan dolog történt, amelyeket fényesen igazolják az ellenzék parlamenti küzdelmének kizárólag az ország érdekében történt megindítását. Ennek a négy napnak a története igazolja az ellenzéki pártok ama törekvésének jogosságát is, mely arra irányult, hogy Bánffy feltétlenül távolítsák el a miniszterelnöki állásból.

Most láthatja a nemzet igazán, hogy az ellenzék látszólag Bánffy személye ellen intézett támadása a végső eredményében nem személyi, hanem nagyon is megfontolt tárgyi jelentőségű parlamenti akció volt, melynek eredményei ma még jóformán kiszámíthatatlanok.

Igen jól tudta az ellenzék azt, hogy Bánffynak a hatalom eléről való elfávolítása egyértelmű magának a rendszernek megdöntésével.

Széll Kálmán eddig még semmi aktív működést mint kormányelnök nem is végezhetett, s már az ő megbízásának csak a híre is elég volt arra, hogy a Bánffy-Tisza-féle ország- és alkotmányrontás s egyben erkölcsstelen politikai rendszerben a felbomlás processzusa meginduljon.

Az első e nemű processzus — mely egyben a tisztulás folyamata is — az, hogy a Bánffy-féle rendszernek a kormányban ülő képviselői a Széll-féle kabinetben nem fognak helyet foglalni. Ez is előre látható, hogy az államtitkárok közül is néhány, a ki azonosította magát azzal a rendszerrel — elhagyja az állását.

Ha egyéb nem, már maga ezen egy tény oly örvendés fordulatot képvisel a politikai közéletben, a melynek előnyeit félreismerni, vagy elmagyarázni nem lehet.

Egy másik már most is meglátható tisztulási processzus az, mely azt eredményezi, hogy a közkormányzat egyes ágazataiban működő olyan egyének, a kik a mindenkori kormányoknak bizalmi férfiai, mint például a főispánok, a Széll-kabinetnek rendelkezésére bocsátják az állásaikat.

A ki tudja, hogy a vármegyei igazgatásban ezek a bizalmi férfiak, főleg a Bánffy korszak alatt, miképpen érvényesítették a befolyásukat, a ki figyelemmel kísérte a főispánok e nemű ténykedését, minden olyan aktusnál, a hol a kormány hatalmi érdekét kelle szolgálni, annak lehetetlen elzárkózni annak beismerésétől, hogy a főispánokban beálló személyi változások szintén ama folyamatba illeszthetők be, a mely a köz és politikai életben való tisztulást fogja eredményezni.

A mi különösen a főispáni karban beálló változásokat illeti, az előreláthatólag nagyobb arányú lesz, mint azt az előző kabinetválságok alkalmával tapasztalhattuk. Ennek az oka pedig az, hogy az összes kabinet elnökök között éppen Bánffy Dezső volt az, a ki a főispánokat a hatalom egyszerű eszközeivé súlyosította, a kiknek túlnyomó része más érdeket egyáltalán nem képviselt, mint a mit esetről esetre a hatalom diktált rájuk.

Ezeknek a vak eszközöknek az igazgatás teréről legalább nagyjában való leszorítása előre láthatóan be fog következni s Széll Kálmán bizonyára ezen a téren is még minden lehetőleg megtesz arra, hogy a vármegyei igazgatásban is a közszabadsági jogok és az ország egyetemes érdekei nyerjenek érvényesülést, s ne csak a hatalmi, vagy a párt érdek legyen az, melynek a főispánok úgy szólva kizárólagos istápolóivá válhassanak.

Eddig ez a két tisztulási processzus az, a mely már is szembetűnő eredményeket mutat.

A béke.

Budapest, febr. 23.

A béketárgyalások be vannak fejezve. Még csak a pártok ratifikációjára van szükség, a mi meg fog hamarosan történni.

Széll Kálmán megcsinálta a csodát, hogy húszonnégy óra alatt reudbe hozta hónapok zavarát, s megnyitotta utját a békes munkának.

A béketárgyalások befejezéséről következőket adhatjuk:

A kompromisszum tartalma.

A tegnapi létrejött kompromisszum tartalma a következő volna:

Az ellenzék felreveszi a rendkívüli parlamenti eszközöket és Széll Kálmán miniszterelnöksége alatt nem támaszt akadályt az elintézésre váró fontos ügyek és javaslatok tárgyalása ellen. Ezek az ügyek a következő sorrendben nyerne elintézését:

1. Elnök és alelnökök választása.
2. Az indemnity-javaslat.
3. A két újoncz javaslat. (Az egyik a rendes évi újoncz-javaslat, a másik a véderő-törvényben tíz évre megállapított újonczjuttalék mennyiségének 1899. évi való fenntartásáról szóló provizórium-javaslat).
4. A kiegyezési provizórium-javaslat.
5. A horvát pénzügyi egységre vonatkozó provizórium-javaslat.
6. Az 1899. évi állami költségvetés.

Mindezekben az ügyekben, valamint az Ausztriával való végleges kiegyezésre vonatkozóan újra megegyeztek ugyanazokban a feltételekben, a melyekre névbe már előbb létrejött a kölcsönös megállapodás.

Az elnökválasztásra névbe az ellenzék megmaradt amaz álláspontján, hogy itt személyi megállapodás nem létesíthető, mert az elnökválasztás a szabályok szerint titkos szavazás útján ejtendő meg; itt tehát a régi szokás szerint fognak eljárni, hogy minden párt megállapítja a maga jelöltjét s arra szavaz. Az ellenzék csupán arra vállal kötelezettséget, hogy az elnökválasztás ellen akadályt nem emel s így a többségnek módjában lesz, hogy a maga jelöltjét megválasztassa. Ha tehát a szabadelvű párt fentartja a Bánffy-kormány alatt meggettelt jelölést; akkor Perczel Dezső lesz a képviselőház elnöke.

A választási cenzus kérdésében az ellenzék elejtette a Polónyi által kidolgozott javaslatát és megelepszik annyival, hogy az új kormány a költségvetés tárgyalása során egy hozzá intézendő kérdésre nyilatkozatot fog tenni, melyben megígéri a kérdés beható tanulmányozását a végből, hogy esetleg ez ügyben a Háznak előterjesztést tegyen. Erre vonatkozott az a hosszabb megbeszélés, melyet a tegnapi déli konferencia után Széll Kálmán Polónyi Gézával folytatott.

A kuriai bíráskodás dolgában Széll Kálmán majdnem teljes egészben hozzájárult ahhoz a javaslathoz, melyet e tárgyban az ellenzék megbízásából Apponyi Albert gróf dol-

gozott ki. Apponyi Albert gróf javaslatai közül nem fogadta el Széll Kálmán azt, mely arról szól, hogy főispán, polgármester, főszolgabíró stb. nem választható meg képviselőnek hivatalos működése területén. Az elfogadott módosítások közül nevezetesebb az, hogy egyéves adóhatalra miatt senki választójogát el nem veszítheti; továbbá az, mely szerint állami vagy törvényhatósági közhivatalnok, polgármester, rendőrkapitány, jegyző nem vehet részt a képviselő választási mozgalomban, politikai körmozgalmakban stb.

A technikai obstrukció ellen több intézkedéseket céloztak Tiszák. Ezeket az intézkedéseket az ellenzék jó részben visszautasította. Így, hogy zártilás tartása felett vita nélkül döntsön a Ház és pedig nyílt ülésben. A zárt ülés megmarad épp úgy, mint eddig, csak hogy nem 10, hanem 20 képviselő kérheti.

Hogy a névszerinti szavazások másnapra ne legyenek áttehetőek. A konferencia ezt is mellőzte. Hogy a szónokok egyes kérdésekben csak 5 percig szólhassanak, az ellenzék ezt sem fogadta el. Mellőztetett az ülések meghosszabbítását célzó indítványok rövid uton való keresztülhajtása. Mellőztetett, hogy több indítvány közül csupán egy bocsátható szavazásra.

Ellenben elfogadta az ellenzék, hogy az egyszerű szavazás csupán felállás, vagy megszámlálás legyen, hogy a házszabályvitája aznap befejezendő és hogy a jegyzőkönyvmódosításához csupán négy szónok szólhat egy alkalommal hozzá.

Érdekes határozat.

A kolozsvári Tanári Kör legutóbbi gyűlésén végleg határozott a polgári iskoláról. Megtartandónak mondja, de csak mint négy osztályú népoktatási intézetet.

Polgári iskolai körökben e vélemény nem okozott nagy felházt, mert az előadó intenczióiból előre tudtuk, mi lesz az eredmény.

A kolozsvári Tanári Kör nem akart a pesti mögött maradni s nem úgy tárgyalta az iskolák sorsát, mint egyenrangú félét, hanem mintha most akarnánk egy újfajta középiskolát föllátni.

A kellő megfontolás, körültekintés nélkül s a polgári iskolai szakemberek véleményének figyelmen kívül hagyásával hozott e határozat, pedig azok az illetékesek valamely iskoláról véleményt mondani, kik abban tanítanak.

Szakférfiaknak soha sem szabad — oly küzdelmes, az iskola és társadalom szempontjából nem épen diestelen multu intézményt, minő a polgári iskola — kicsinyolni, fejlődését meggátolni.

A polgári iskolákba ma a középiskolai tanulóknak közel fele jár s annyi értelmes

földművelőnk, iparosunk, kereskedőnk nem volna, ha nem létesül annak idején a polgári iskola.

Tessék kérdést intézni a hivatalfőnökökhez, nem alkalmasabbak-e a polgári iskola IV. osztályát végzett növendékek alsóbb hivatalokra, mint a kik gymnasiumi vagy realiskolai négy osztályt végeztek s akkor mindenesetre nekem lesz igazam.

A határozat kimondása előtt bátor voltam a szakférfiak figyelmét e helyen föl hívni helyzetünkre, de visszhangra nem találtam.

Tapasztalásból tudom, hogy különösen vidéken, az elemi iskolából polgári iskolába került 10 éves gyermek, miután az első és második osztályt mint tanköteles elvégezte, ott marad a III., IV. osztályban is, csak azután megy haza gazdálkodni, iparos- vagy kereskedő tanulóvá.

Több mint a fele polgári iskoláink IV. osztályába járó növendékeinknek intéz kérdést, hogy nem végezhetné el ő az V. és VI. osztályt s miért nem nyitjuk meg ez osztályokat, s nekünk lesütött fejfel kell felvilágosítanunk, hogy hat osztálytal mit sem érsz, menj képezdélbe, kereskedelmi iskolába stb.

A gymnasium, realiskola s felső kereskedelmi iskola jó rész városban van, a vidéki kis birtokos közép osztály gyermeke ezen drága, költséges iskolába nem járhat, mily hasznos és hazafias szolgálatot tenne ezek számára, a jól szervezett hat osztályú polgári iskola, mely az említett iskoláknál hasonlíthatatlanul olcsóbb, s a mai társadalomban hiányzó, sorsával megelégedett hivatalnok osztályt nevelne, kikbe a nagyzási hóhortot nem nevelnék bele már zsenge korukban.

A mai ferde társadalmi helyzetnek az iskolák is okai.

A kereskedelmi iskola félti a maga akadémiai címét, mit ugyan rendeletileg tiltott el a miniszter, a gymnasium, mint az arisztokrata szellem képviselője nem akarja elhinni, hogy mellette más életképes, s a társadalom nagyobb rétegének szükséges polgári középiskolára is szükség lenne.

A hét osztályú polgári iskolára, hogy szükség van, azt az elmondottakon kívül évtizedek tapasztalata bizonyítja, hisz kereskedelminek nevezett iskoláink felső polgári iskolák, a mi iskoláink haládatlan gyermekei, melyek nálunknál nagyobbra néznek, minket kicsinyelnek.

A legérdekesebb a határozatban, előadónak ezen kívánsága: „A polgári iskola fentartandó, mint négy osztályú népoktatási intézet, felső polgári iskolára szükség nincsen, a felső kereskedelmi iskolák egy része visszafeljesztendő(?) felső polgári iskolává.”

A másik ellentmondás, vagy helyesebben ügyünknek elodázására való czélzás törekvés az volt, hogy a felső polgári iskolák ügye a kereskedelmi iskolák reformjával oldassék meg.

A kereskedelmi iskolákat most szervezték, rendezték, mikor kerül ismét sor az újításra? A mi iskolánk addig nem várhat.

Végezetül nem csak magam, de az egész polgári iskolai status óhaját is ismerni, tudni azon okokat, melyek alapján ilyen mos-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Február 24.

Egy modern Antonio.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” részére fordította: AMICA.

VI.

(Folytatás.) (18)

— Hm! Azt hiszem, hogy Haviland ur csak hatvanöt, de idősebbnek látszik.

— Vette azt észre? Őnek tökéletesen igaza van. Öt szélhűdés érte és annak a következményeit nem heverte ki.

— Szegény jó lélek, nem — és attól félek, hogy soh sem fogja kiheverni. És ugy értesültem, hogy midőn ő nem lesz képes a munkáját végezni, Őn lesz a St. Kutberti Vikárius.

Daltonnak az arca a kielégített büszkeségtől sugárzott.

— Jól esik ezt öntől hallani! — mondá.

— De addig — folytatá Miles — a saját atyjára emlékezve, ön szánalmat kell, hogy érezzen az öreg ember iránt, a ki szereti a megszokott otthonát és a „nyáját” — azt hiszem, hogy ez a helyes kifejezés. Ön az ő jobb keze — és ön mindent elkövet, hogy erejével az ő gyengeségét pótolja. Sir, én bámulom önt!

Kezét a Dalton vállára tette. — A tiszteltes ur, a kétey és öröm vegyületével mosolygott. A Forrester kezének a fegása mind erősbült, míg olyan lett, mintha vas marokkal szoritotta volna.

— Sir, én önt megvetem! — kiáltá Forrester.

Hipokritának ösmerem! Az nem tartozik ide, hogy mikor, miképpen, vagy hol ösmerem ki, elég az hozzá, hogy ön le van áleázva! Két ut van nyitva ön előtt, hogy a jelenlegi utját kövesse, a főnöke kissebbítésére ártalmas megjegyzéseket tegyen, jó hírnevét alássa, a községe addig befolyásolja, míg azok a jó öreg lelkészek elégtelen-ge ellen panaszt emelnek és megengedik, hogy ön foglalja el a helyét; a másik az, hogy változtassa meg a taktikáját.

Azt ajánlom, hogy a másodikat válassza, vagy magának tulajdonítsa, ha rosszul jár! Az egész világgal tudatom, hogy ön mily hitvány ember! Ezt a békeséges kis falut meleggé tesztem önnek! Sir, én meg tudom azt tenni — a nevem nem ösmeretlen! A kiadók elfogadják, a mit irok és midőn az ön viselt dolgait megirtam, vigyázzon magára!

Forresternek a gesztusai drámaiak voltak, de a hangja bosszantóan nyugodt volt, legkevésbé sem emelte azt fel. Szavai meggyőződést vittek magukkal, mert ő maga szentül hitt azokban; a mint mondta, ő a lelke mélyéig fel volt izgatva azon tekintet emléke által, melyet a Haviland Rut szemében észrevett és ugy tetszett előtte, mint ha az segítséget kért volna tőle.

Dalton Lajos ur erkölcsileg és fizikailag gyáva volt. És ezen bizonyos esetben, a lelkiösmeret gyávája volt. Választ próbált dadogni, de erőfeszítése eredménytelen volt. Forrester nem hallgott rá. Csak az utolsó szavak ütötték meg a fülét.

— Van e még több mondani valóm? — kérde válaszul azokra. Igen — van. Felhasználom az alkalmat, mely lehet, hogy nem kínálkozik ismét, hogy megmondjam önnek, hogy ön, egy hitvány, megvételre méltó pimasz! És most menjen!

Oly hirtelen eresztette el a vállát, hogy

Dalton egy két lépést hátra tántorodott, hosszú kabátjának a szárnyát egy csipke bokor kapta meg és ő kénytelen volt azt kiszabadítani. Az nem volt az ő képzelt tekintélyével megegyező foglalkozás. Azonban hasznára szolgált, mert időt adott meggondolni, hogy mit válaszoljon. Megfordult, kabátjának a szárnyait a két kezében tartva, hogy hasonló kellemetlenségtől megkímélje magát.

— Ezt a dolgot majd más alkalommal tárgyaljuk, mondá, — Soha sem voltam így megsértve.

— Nem mindenki meri az igazságot leplezetlenül megmondani, — válaszolá Forrester. És ön azt tanítja a szó székéről. Ön csupán a tanítást gyakorlom.

Dalton bámulva nézett az ellenfelére. Az elokvenciának menykőcsapására gondolt, melylyel ötlet lesujtsa. De nem jöttek szavak az ajkaira és Miles nem látszott azokra számítani. Ott állott háttal egy fához támaszkodva és karjait a keblén keresztbe fonna. Dalton Lajos gyűlöletet érzett iránta — és az volt a legfőbb kívánsága, hogy jelenlététől megszabaduljon. És hogy ez a kívánsága teljesülhessen, tudta, hogy saját magának kell onnét távozni. Tehát hirtelen megfordult és ellenségét magára hagyta.

Forrester utána nézett és aztán a megkönynyebülés sohájával, a ház felé fordult.

A szalonban levő három alakot láthatta onnét, a hol ő állott. Rut a zongora előtt ült; Dick felibe hajolt, a mint játszott. Haviland ur ugy fordította a székét, hogy leánya arcát láthassa. A zene hozzája hatott. Rut a „Holdvilág sonátát” játszotta és az összhangzásban volt az ő mostani hangulatával, a hogy egy könnyebb és vidámabb melodia nem lett volna. Marrablenak olyan volt a kifejezése, mint rendesen, midőn egy szép asszonyra nézett. Részben a megfigyelő művésze, részben a fogékony férfiék.

— És ő mégis Havet Hortenziát választotta, — tűnődött Forrester — egy párisi bábót, míg ilyen nők vannak, a milyen Haviland Rut, nők, kiknek szíve tele van szeretettel és lelkük olyan tiszta, mint egy kis gyermeké, a kik élnek és mozognak. Vagy talán hosszabb gondolkodás után — Havet Hortenz választotta őtet.

A csillagok kezdtek előtűnni. Forrester összeszedte magát és bement a szobába. Rut végezte a zongorázást és vidáman nézett fel rá.

— Azt gondoltam, hogy ön elveszett! — mondá.

Mialatt Miles azt gondolta, hogy kellemes volt hallani, hogy távollétét észre vették, követte a többieket az ebédőbe. Az egy keskeny szobba volt, hiányzott benne az a szép szolid butorzat, a milyen az ő Kensingtoni ebédőjében volt, de azért barátságos és otthonias volt. Illatos virágok díszítették az asztalt és észrevették, hogy azok nem voltak feszes bokrétaiba kötve és rendezésük jobban tetszett nekik, mint az, a mihez Debora szoktatta a szemeit. Az ételek egyszerűek voltak, de jóízűek; a rózsák és frissen vágott saláta illata kellemes volt.

Rut egészséges fiatal étvágygyal evett, a mit jól esett nézni, de azért volt ideje a vendégek szükségére ügyelni és folytonosan az atyján tartotta a szemeit. Ő jól és könnyedén beszélt; egy alapos ösmerettel bíró értelmes nőnek bizonyította magát, a ki ment volt a modern tudakosságától, alig sejtette annak a létezését, mert az ő élete egyszerű volt, melynek minden pillanata el volt foglalva.

Miles és Dick Rutról beszéltek, a mint együtt haza mentek és Dick a Daltonnal való interjú részleteiről kérdezősködött. Forrester az ő egyszerű, természetes modorában elbeszélte az egészet.

— Ez nem a te stílod, mondá Dick, a szivart kivéve az ajkai közül és bíralólag végig nézve a barátján.

Nem gondoltam volna, hogy ilyen érelyesen tud fellépni! Ez a középkor lovagjaihoz méltó tett volt!

— Én magam sem gondoltam volna, hogy ezt tenni bennem legyen, viszonzá Miles.

VII.

A következő reggel Forrester korán kelt fel. Nem volt szükség rá, miután a társaság csak tizenegy óra felé indult a romokhoz és egy kissé mulatott emagán, a miért azt tette; tudta, hogy türelmetlenül várta azon óra érkezését, midőn Haviland és a leánya után mehettek. Rajta kapta magát, hogy a perceket egy oskolás fiu türelmetlenségével számllálta és azt sem tudta, hogy ugy volt elfoglalva, míg Dick, váratlan modorban a szobába lépve nem kérdezte tőle, hogy mit csinál.

Ámbár Forrester igazmondó férfi volt, most nem érzett hajlandóságot az igazat bevallani. Azonban, a modora elárulta, hogy ez alkalommal fillentét. Marrable eleinte azt gyanította, hogy levelet irt Deborának és restelte azt megmondani.

— Miért keltél fel ilyen jókor? kérde Forrester.

— Nemsokára indulni fogunk, válaszolá Dick.

— Négy óra mulva.

— De tudod, előbb reggelizünk.

— Bármilyen lassan és sokat együnk, az nem fog annyit időnket igénybe venni!

— És levelet kell írnom Horteznek.

(Folytatása következik.)

toha iskolánkat, s minket is sújtó véleményét mondott ki a kör.

A tanári világnak mai lekötött helyzetében, midőn minden lépésért rendelték szabályozzák azért a nyomorúságos megélhetését, mit a fizetés biztosít, miért kell ebben állani, nem volna e jobb közösen a czél iskoláink érdekében egyetértésben működni, mi reánk is jobb lenne?

Kik szavaztak Feilitschra?

A közönség köréből vett felszólításnak engedve, itt közöljük, hogy kik szavaztak Feilitschra:

Dr. Bernáth Albert, Rucska Lajos, Schreiber Rezső, Holdampf Gerő, Herczeg Zsigmond, Szavasi Géza, Weisz Mór, Kaufmann Sámuel, Bittó Géza, Weisz József, Hilberth Adolf, Demeter Károly, Bucsi József, Balázs József, Szóke Lajos, dr. Mansberg Sándor, Totzauer Ödön, dr. Patkay Jenő, Supka Réla r. k. lelkész, Hubert Iván, Halász Mátyas, dr. Matusofsky András, Kerékes István, Hausasievitz Ignátz, Szász Árpád, Grünwald Mór, Bogdánffy Mihály, Kápolnay János, Eibel G., Tanczer János, Bartsch József, Ulrik Géza, gr. Was Albert, Ugon Sándor, Szabó József Sz. Fenes, Dobál Antal, Barabás Ferenc, Északy Károly, Kovács Albert, Gyula Árpád, dr. Sterszky Vince, Dániel Lajos, Schreiber Róbert, Halász Imre, Pap János, Hantz György, id. Böhm Mihály, Eöry Tivadar, Gámcenyi Márton, Vincze László, dr. Szász Károly, dr. Lukács Adolf, Makray Lőrincz, Szilágyi József, Adler Sámuel, Dantzinger Henrik, Harmathy István, Blaskovits Árpád, Bartsch János, Frieder Mór, Kohn L. József, Klein Sámuel, Grün Izák, Melitskó Frigyes, Izák Mór, Gaszt Antal, Müller Károly (semmis), dr. Müller Károly, Orbók Ferenc, ifj. Böhm Mihály, Landau Mór, Kovács János, dr. Farkas Géza, Ajtay Albert, Kloesz József, Petrichék József, Betegh Péter, Ferenczy Gyula, Neuman Károly, Jakab Gyula, Boskovits József, Havas Armin, Mihálecsek Ferenc, Laczeghy Frigyes, Nagy Márton, Brunner Izák, Dax Adolf, Fekete Nagy Béla, Lévi Lajos, Tóth Kálmán, id. Varga Dániel, Szabó Domokos, Bau Antal, Moldován János, Balázs Ferenc, Arvay János, Michel Tamás, Gál Ernő, Van der Welden Ede, Kerékes János építész, Dávid Abraham, Wiedler József, Reikovits Mór, Fischer Sámuel, Grünstein Abraham, Balogh János (egyetemi), dr. Gáman József, Rosenfeld Lévi, Peller Adolf, Ivánits Alajos, Benedek Sámuel, Farkas Sámuel, Ptacsnik Mihály, Gelberman Abraham, Nemkov Iván, Tokaji Ferenc, Oláh László, Szabó József, Kalich Richard, Farkas János, Pap János vasúti munkás, Csiki Károly, Piskolty Lajos, Rubesch János, Seprődi György, D. Deák Farkas, Szamosy János, Ragaméri József, Haas Ferenc, Balogh Gyula, Gráf Antal, Landemann Elek, Elek Gyula, Gyulai László, Krimszki Géza, Pap Kristóf gyógyszerész, Ruzs Gligor, Bágya Ila, Székely Miklós, T. Friedl Mátyas, Buzián János, Balogh György, Várgen István, Kis Gáspár, Hajós János, Károly József, Hajós Gyula, Kovács Ákos, Régeni Ferenc, Lugosy István, Kovács Ferenc, Berki András, Tunyogi István, Fejérváry György, Lusztig Mór, Téglás Károly, Hirsch Herman, Marinka János, Szabó József, Besztercey Béla, Farkas Gyula, Katpaszós János, dr. Cs. Pap József, Oltvány József, B. Bak Lajos, ifj. Filippi Gyula, dr. Ignác István, Szentimrey Dániel, Juhász István, Ferk Adolf, Mina János, Fodor János, Csermák János, Kocsis János, Virányi István, dr. Gáman Béla, Kapusán György, id. Kopp József, Popper Adolf, Szolnay István, Welser Lajos, Baumau Alajos, Darvas Miksa, Szóke Rezső, Nagy Lajos (vasúti), Stojánovits György, Nutz György, Pozsgai Sándor, dr. Klugh Lipót, Reschner Károly, ifj. Kopp József, Marczinkievitz Ignác, Bálint István, Szádetzky László, Bachus Mór, ifj. Lászlóczy Samu, Régeni György, Friedmann Mandel, Spiró Emil, Theil István, Gerstenbrein Tamás, Pollák Lajos vasúti, Monokli István, Pap János (posta-tiszt), Ferencz (Kodri) János, Róth Lajos, dr. Szádeczky Lajos, Szóts Kálmán, Kabós Gyula, Frank Arnold, Kócsi Andor, Jakóbi Lajos, Majorosi János, Bagaméry Elek, Lusztig Lajos, Fekete Benő, Zenikó Jakab, Fried Izák, Izák Bernát, Vasaló Ede, Bentheim Róbert, Salamon Mózes, Deutsch Jakab, Perczel Nándori Wertheimer Mózes, Wertheimer Áron, Heigel Albert, Adler Mór, Fanfuri Lajos, Biró Mózes, Czetz Gyula, Csopla József, Lakatos Ferenc, Biró György, Zágoni Lambert, Taritzky Ferenc, Revnyik Károly, Bogdánffy Sándor, Seelig Samu, Grünfeld Anselm, Blóz János, Dénes József, Nagy Péter, Gácsér József, Bába Vilmos, Marosán Jakab, Rothstein Jakab, Spielmann József, Kovács Lajos r. ő. biztos, Somonyi Jenő, Szenkovits Jenő, Zicha Adolf, Diczi Ferencz, Fenyesi Gusztáv, Salamon András, Veress János, Nagy Kálmán r. k. tanító, Tarján Gyula, Orbán Géza, Demetrovits György, Salamon Hermann, Balázs Gyula, Kilin Miklós, Spielman Herman, Leukanits Kornél, Stief Jenő, Zs. Rác Mihály, Lefkovits József, Adler Adolf, Rátz Sándor, Taub Fülöp, Taub Benedek, Balogh Lajos, Schanckbank Emil, Akeszmann Ferencz, Gombos Antal, L. Jakab Márton, Herczeg Lajos, Buzetó Dávid, Szepessy Lajos, Kopsányi Rudolf, dr. Pap István, Balogh Károly, Kiss Márton, Titiényi Zsidó, Czákó János, Lasz László, Horváth Béla, dr. Bálint Gábor, id. Miazovsky Károly, Kramer Lajos, Kelemen Márton, Szádetzky Miklós, Horsetzky János, See László, ifj. Mjazovsky Károly, Sebe Bálint, Pap Simon, Ostermann Ernő, Molnár Károly, Gondol Dániel, Farkas János, Homonnai Bálint, Velhovsky, Biró Gyula, Bodor Jenő, Szathmáry Ferencz, Konik Tamás, Kömés György, Biró János gyógyszerész, Orelt Viktor, Kovács József, Andráscsik Károly, Kis Zoltán, Bodó József, Kelemen Béla, Répay András, Szerényi Kálmán, Vlaszák Ferencz, Vásárhelyi Gyula, Schandl Mihály, Várady Albert, Kostyálek János, Weisz Sámuel, Stukheli Gyula, Mórítz István, ifj. Hétzey Lajos, Gál Simon, Botlik István, Bagaméri András, Simon Jakab, Román Károly, ifj. Zatlter József, Glasner Mózes, Muttá Gusztáv, Faragó Ede, Porsche József, Vámosi József, Weisel Antal, Pap Károly, Szász Dénes, Zsigmond Elek, Molnár Albert, Goldman Jakab, Tulogdi Sámuel, Farkas Ignác, Kenessey Béla, Reich Albert, Fazakas József, dr. Tóth Endre, Maksay János, Adi József, Solyom János, Csizsár Gyula, dr. Gidófalvi István, Deák József, Kovács Béla, Hatházi József, Bauer Ferencz, Hatházi István, Gombos Antal, Kazai Rezső, Hovesi Ignác, Hirth György, Rónai István, Lázár Vilmos, Grutza András, Tesse Géza, Szepes Mihály, Kraft Lipót, Tóth Tamás, Csiki J. József, Tarnai Mór, Orbók Mór, Ajtay Ferencz, Sáni László, Göllner Béla, Oborzil Gyula, Pokoli József, Kende Ignác, Biró Elek, Goldman Bernát, Kovács Elek, dr. Kádár János, ifj. Molnár Ferencz, Szegő Ede, Nagy Gyula, Szuhi Sándor, Stamberger Sámuel, Taub Nánah, Selez Ferencz, Wolf Attila, Győr-falusi József, Jelinek Leopold, Pap István, Remi-

sovsky János, Boér Gergely, Körösi József, Pálinkó Mihály, Kopár Gerő, Solyom János, Csia Lajos, dr. Frankis István, Péterfy Dénes, Szathmári Elek, Csiki Károly, Bournász János, Endrasser Benedek, Kappel Salamon, Pap Kálmán, id. Knauer József, Tompa Gergely, dr. Kerékes Gyula, Paal Ferencz, Grát Mór, Holdingér Alajos, Borsos Árpád, ifj. Betegh László, Voith Izidor, dr. Török Imre, Fekete Márton, Viski Ferencz, Loog Zsigmond, Göllner Antal, Pollák Sámuel, Baróthi Ignác, Rosenthal Salamon, Pollák Salamon, Kirschner Jakab, Kirschner Béla, Szathmári Nándor, Biró Károly, dr. Span Károly, Kondász Ferencz, Tamásovszki Gyula, dr. Hirschfeld Jenő, Ködöböcz Sándor, Rosenberger Mihály, Mózes András, Csuszner Ferencz, Ditrői József, Eisenberger Abraham, Friedmann Sámuel, Sinkov Sámuel, Benke Ferencz, Stober Károly, Gaál Zsigmond, Szász Béla, Tamási József, Turcsányi Gyula, Pál Albert, Ferencz József, Fodor János, Hatházi Sándor, Szüllő Árpád, Sedvecz Márián, Kumerlender József, Stomer Gyula, Vatek József, Tunyogi Károly, Sárdi Lőrincz, Dávid Antal, Szekula Ákos, dr. Moldován György, Szepesi Ferencz, Lendvai Emil, Papér János, Bececs Lajos, Kein Hugó, Mák Ferencz, Ilkovics Sámuel, Kardos Kálmán, Tóth József, Péterfy Ferencz, Bokker Róbert, Fleiser János, Sebasta Jakab, Rizz Adolf, Schéffer András, Wittmann György, Havas László, Tussai Gábor, Róth Ferencz, Rindt Gábor, dr. Lanfelder Dávid, Geiszt Mór, Sárosi Károly, Loszevski Ádám, Lévi Sámuel, Rosenfeld Dávid, Kápolnai László, Makrai Domokos, Bauer József, Mund Mihály, Judik József, Kelesz Leó, Perl József, Novák Sándor, Monoki János, Fekete Gyula, Boks Lajos, Bodor László, Róth József, Kraft Ottó, dr. Halász Ignác, Graboffer Antal, dr. Márk Romulus, Trandafir Miklós, Orbán János, Szűrér Mihály, Nemes Ignác, Zsigmond Dániel, dr. Farkas Árpád, Saki József, Geng Ákos, Valentin Ödön, Hunyald Lipót, Grosz József, Kikakker Boldizsár, Nemes Gyula, dr. Rudas Gerő, Triff János, Horváth János, Alexi György, Orbán Lajos, dr. Menyhart Gáspár, Laffer Ferencz, dr. Hirtz György, Versényi Gábor, Király Károly, dr. Gajzágó Béla, Reményik Viktor, Reményik Károly, Török Ede, Eisenstein Manó, Czirják János, Sipos Kálmán, dr. Rosenberger Mór, Szeeles Farkas, Fikler Lajos, Miklósi János, dr. Genersich Gusztáv, Tauffer Sándor, Ransburg Sándor, Striczik Árpád, Arkosi Lajos, Teszler Izák, Scharschmid György, Istvánffy Gyula, Marinka Kálmán, Balogh Márton, Csizsér Károly, Grosz Tivadar, dr. Széchy Ákos, Grünfeld Farkas, dr. Issekutz Hugó, Stern Dávid, dr. Nyirei Géza, Perza János, dr. Pataky Sándor, Ferencz Árpád, Georgevits József, Kohn Fülöp, Gergely Ilyés, Preiszer Farkas, Sámson Jakab, Rigó Frigyes, Rigó Árpád, Klein Dávid, Káhn József Márton, Simon László, Báránd János, Molnár Benedek, Blázisi István, Schwartz Sámuel, Friedrich István, Pungur Béla, Klein Lajos, Lutz Frigyes, Nagy Károly, Klein Izák, Goldner Salamon, Bánay Kálmán, Karvay Árpád, Gál Gyula, Deutsch József, Márk László, Kerényi Gábor, Biasini Sándor, Palóczy Lajos, dr. Papp Ernő, Fischer Vilmos, Kalló Sándor, János Pál, Mihály Elek, Kaufmann János, Losonczy János, Kuti Aladár, Henter Adolf, Szentgyörgyi Lajos, Bonf József, Bódogh István, Krausz Emil, dr. Engel Gábor, Kappel József, Eisen Sándor, Goldstein Leopold, Rosenberger Béni, dr. Szentkirályi Ákos, Lászlóczy Gyula, Grün Salamon, Borza Gergely, Fodor Károly, Weisz Adolf, Winter Jakab, Grobois János, Kanyaró Ferencz, Török Sándor, Koháry Antal, gr. Bélyd Kálmán, Csillag Manó, Eisler Mór, Salamon Mihály, Németh Sándor.

Multságok.

A kaszinó háziestélye. A kolozsvári nemzeti kaszinó f. hó 25-én — szombaton — tartja a New-York záldó földszinti termeiben ez évi második házi estélyét. A Gál Jenő, kir. táblai bíró elnöke alatt szervezkedett rendező bizottság nagyban buzgolkodik az estély sikere érdekében. Az estély az előlekből ítélve: siker dolgában bizonyára nem fog az előbbiek mögött maradni. Már is igen sokan készülnek a megjelenésre. A zenét Pongrácz Lajos szép zenekara szolgáltatja.

A Nagy-Enyeden állítandó Bethlen Gábor szobor alap javára f. 1899. évi márcz. 4-én a régi városház termében Diák-estély rendeztetik.

A kolozsvári pinceszegyelet egyetel alapjára 1899. márcz. hó 10-én a New-York szálloda emeleti dísztermében tanczestély rendeznek.

SZÍNHÁZ.

— **Don Caesar de Bazán.** E. Kovács Gyula, a legnagyobb tragikus színész egyszersmint a legkiválóbb komikus is. A ki látta egyszer tőle *Don Caesar de Bazán*-t, az osztani fogja ezt a nézetet. Ha jól emlékezünk, a *Magyar Lovakomban*, mely a *Pallas-t* megelőzte, E. Kovács Gyula neve után ezt olvashatjuk: „az ország egyik legkiválóbb komikus színésze.” Nem akarjuk azt mondani, hogy ebben talán egyenlő értékű volna tragikus alakításaival, de a ki tegnap megnézte ezt az alakítást: az esodálattal nézhetné, hogy a megrázó *Lear* milyen aranyos kedélyű, páratlanul mulattató komikus tud lenni. Körülbelül nem tévedünk, ha azt mondjuk, hogy ő az egyetlen, ki ezt a szerepet magyar színpadon jól tudja játszani. A színháza nagy közönség jött össze, hogy E. Kovács Gyulának ezt a pompás alakítását megjelenezze s a nagy művészt minden jelenése után zajos tapsok közt hivta a lámpák elé.

Egyleti élet.

Az Erdélyi Irodalmi Társaság e hó 26-án, vasárnap délelőtt 11 órakor, a város-

ház közgyűlési termében rendez felolvasó ülést tart. Társgyozozat: 1. Rexa Dezső, vendég: Malom Lujzáról. 2. Csengery János r. tag: Költemény. 3. Kovács Dezső vendég: Elbeszélés. 4. Versényi György r. tag: Költemény. A felolvasó ülésen a közönséget szívesen látja a Társaság.

Szél Miltiades.

— Az Ember tragédiája, V. jelenet. —
(Színhely: a Lloyd-klub.)

Első a népből:

Nem hall az ember semmi igaztót
Hirt, mintha Bánffy ellent sem találta.

Második a népből:

És itthon is oly álmos minden ember!
Tán senkisek kóhol már tervekét,
Mint hajdanán, miknek kivételére
Néhány kitűnő torok kellene?!

Első a népből:

Unalmas élet, — mit van tenni már!

Harmadik a népből:

Nem ártana egy gyöngye kis zavar...
(A klub megtelik polgárokkal: két szónok a szószekért küzd.)

Első szónok:

Odébb! Ez a hely itten az enyém.

Veszélyben a párt, hogyha nem beszélék...

(A párt helyesel.)

Második szónok:

Veszélyben inkább Tisza-klikkettek!

(Mozgás.)

Első szónok:

Polgárok! fájva emelek szavát,
Mert a nemes szívnek fáj, a nagyot
Porig alázni; s egy nagy férfit
Kell vonnom bíró-széketek elé
A disz szekérről.

Második szónok:

Jól kezded gonosz!

No csak virágozod fel az állatot,
Mit áldozatra szántál.

Első szónok:

Félre innen!

A pártból:

Mi is hallgatjuk azt a gunyolót!
(Ránczolgálják a második szónokot.)

Első szónok:

De bármint fáj szívem, mégis beszélék!
Mert téged, óh nagy szabadelvű párt,
Még nátnál, Széllnél is többre nézlek...
(Éljenzés.)

Hadd hát a vádat, — Széll Miltiades

Eladta pártunkat.

Második szónok:

Hazudsz, hazudsz, —

Hallgassatok, vagy késő bánalomnak
Ér szegyéne.

Első a pártból:

Le onnan, szemtelen!

(Elsodorják.)

Mikor a párt az oppozíciót
Elnémithatta volna mindörökre,
Széll Kálmán volt, ki ellenükre tört.

Második szónok keserűen:

Mihelyt az ember egy fejlen nagyobb,
A polgártársai már nem tűrhetik!

A párt:

Le Széll Kálmán! Zárjuk hát ki őt!

Az első szónok:

Kimondom hát a nép ítéletét!
(Nagy zavar; Luczifer remül areczzal szaladva jő.)

Luczifer:

Vészit hirdetek! Az ellen a kapuknál!

Az első szónok:

Az nem lehet, majd megvéd ellene
A nagy Széll Kálmán...

Luczifer:

Éppen ő az ellen;

Megtudva, mit forraltok ellene,
Felkelt szívében a méltó harag.
S míg szölköt, tüzzel-vassal itt terem.

Második szónok:

Ti hozátok mindezt ránk, árulók!

A pártból:

Üssük le őket! Éljen a vezér!
Jaj nekünk! — Fusson, a ki merre tud,
Mindenek vége. —

Első szónok:

Nincs. Hódolni neki

Elébe a kapukhoz!

— Fügöny. —

G.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 24.

Meghívó.

A kolozsvári függetlenségi és 48-as párt intező-bizottsága több rendki-

vül fontos ügyben e hó 26-án (vasárnap) d. u. 4 órakor az „Ellenzék” szerkesztőségében ülést tart.

Erre a tagok és a külön kerületek bizalmi embereit tisztelettel meghívja

az elnökség.

— **Adatok br. Feilitsch választásához.** Minő szelid nyomást tudott a bukófélben levő Bánffy-kormány a hivatal főnökök útján, az állami alkalmazottak tömegére gyakorolni: bizonyítja a mai számunkban közölt névsor adatai. Hiában előzte meg az ex-lex, hiában az ishli záradék, hiába fenyegetett a magyar abszolútizmus! — ezek a személyek „fejér rabszolgák” még a *romlott intelligenciából* is, — szavaztak, mint a parancsolat és oda adták volna, ha Bánffy azt kívánja, minden lelki-furdalás nélkül Magyarországot az osztráknak. Bizonyítja ez: mekkora hálával tartozik a nemzet a képviselőházi ellenzéknek, mely önfeláldozó küzdelmével megmentette a magyar alkotmányt. Ime! mit mondanak a számok: Szavazott a kormány jelöltjére: hivatalnok 353 (ebből vasutas volt 101), zsidó 87, papok, tanítók, orvosok stb. 55, iparos, kereskedő 90, magánzó, házbirtokos, földműves 40. Segédcsapatul szolgált a pártkassza is, — és így került ki a *fényes többség!*

— **A következetes „Magyar Polgár.”** Helybeli szeretetreméltó félhivatalos kollegánk a lezajlott parlamenti küzdelemben az engedhetetlen elemet képviselte. Egyebek közt azzal is biztatta a Bánffy-pártot a további küzdelemre, hogy csak tartson ki, mert az ellenzék kiadja mérgét és pusztul utánna. Nős hát ez az ép oly nemes, mint hazafias óhaja nem telt be. De bekövetkezett az ellenkező: a békés irányzat győzelemre jutása, Bánffy D. demissiója, a Tiszák desavouálása. Nős a „M. P.” most mindehez jó képet csinál. Sőt dicséri a mérsékletet a mely az ellenzékkel szemben érvényesült. Erre való tekintettel helyesli, hogy nem Fejérváry br. lett az elnökmiszter és úgy beszél az ellenzékéről, mint a melyet nem szabad ignorálni, Nem kutatjuk a hirtelen változás magyarázatát, de feljegyezzük azt, mint a subventiós világ gondolkodásának érdekes tünetét.

— **Személyi változások honvédségünkél.** A helyben állomásozó 75. számú honvéd gyalog-dandár eddigi parancsnoka Boxiszivics tábornok nyugalomba vonul. Helyét Pap Béla, eddigi Bécsben állomásozott műszaki ezredes, egyik műszaki osztály főnöke foglalja el. Pap Béla-nak a honvédséghez történt áthelyeztetését és dandárparancsnokká történő kineveztetését a hivatalos lap mai száma közli. — Pap ezredest, ki magyar ember, igen jó katonának mondják, a kinek ide helyezésével kétségtelenül nyerni fog a honvédség.

— **A tél második kezdete.** Idei télünk valóságos itáliai tél volt. Kevés hó, kevés fagy, száraz időjárás, kék ég, sok nap-sugár. Felemás eleje óta folyton fagypontra felül volt a nappali órákban a hőmérő néha 10—15 fokot is elérte az árnyékban. Lepkék jelentek meg, hernyók bujtak ki a fészekből a fariigyek pedig virágzani kezdtek a melegítő, nap-sugártól. Most ismét tél van. A hőmérő éjjel 7 fokot, nappal 3 fokot mutat. A korlyázók ismét kitétek a lobogókat. Ez a hideg időjárás valószínűleg rövid ideig fog tartani. Lehet, hogy mire e sorok szét küldetnek a fagy is eltűnik s tért enged a közeledő márcziusi szellőnek.

— **Ingyenes előadás.** Az iparos segéd-munkások képzésére szervezett kolozsvári helyi bizottság 1899. évi február hó 26-án (vasárnap) délután 3 órakor a városház nagy termében ingyenes előadást rendez, mely alkalommal előadást tart: dr. Léhmann Róbert: „A biztosításról.”

— **B. Kemény Farkas pipája.** A Bem emléktábla leleplezése idején m. é. december végén, többször volt szó az Ellenzékben is br. Kemény Farkas érdemeiről, ki a szabadságharcz erdélyi hadjáratainak egyik oroszlánja vala, s a ki az emigrációban is dicsőséget szerzett a magyar névnek, a ki számzűtésben hunyt el s a kinek tordai lakó házat emléktáblával kellene, hogy megjelölje a hazafiai kegyelet. E kiváló férfiúi emlékeiből most egy tájékt pipát küldött be Végd Dániel 48—49-es honvéd és neje. A pipát Buda Elekné Nemes Juliánna m. é. december 23-án levél kíséretében Alvinczről küldötte az adományozónak. A levél annyit mond, hogy e pipa a Kemény Farkasé volt 1848-ban. Mindenesetre jó volna, ha az egykorúak főleg a rokonok vagy az alvinczi lakosok megerősíték azt, hogy e pipa csakugyan a Kemény Farkasé volt. A pipa hatalmas, nagy példány. Az alján a magyar ezimer, oldalán pedig különböző alakok és ezimerek vannak bevésvé. A pipát Hory Béla muzeumi alelnök kezéhez küldötte az adományozó.

— **Korosolyázás.** A kolozsvári tornakert udvarán levő mesterséges jégpályán a korosolyázás a mai nappal ismét megkezdődött s az a nappali órákban a szokott időben egy a tanulók, valamint a felnőttek által gyakorolható.

— **A Mária Valleria laányárva-ház-egyesület.** Dobál Antalnak, a ki az egylet jogügyeit már hosszú évek óta min-

den anyagi jutalom nélkül, a legnagyobb odaadással, sőt áldozattal vezeti, hálás köszönetet jegyzőkönyvvel örökítvén meg, ezt nevezett ügyvéd ural a mai napon Kozma Ferencné, Kenasseyné és Czirják Albertné egyletit tagokból alakított küldöttség útján közölte, melv küldöttség szóval is kifejezvé az intézet hálaját, az ügyvéd ur azon biztosítását vitte magával, hogy jövőben is minden erejével törekedni fog az egylet javát előmozdítani.

— **Hogy tolják el a templomot?** Tek. szerkesztőség, mosolyogva olvasom annak a híret, hogy a marosvásárhelyi franciskánusok eltörlék a templomot s a mellette levő épületet, amerikai módra. Hát hiszen szerk. ur, a mi Amerikában sikerül, az már nehezebben sikerül Pesten, még nehezebben Marosvásárhelyen. En nem látam amaz eltolandó épületeket, annyit azonban felvilágosításul adhatok, hogy csak azt az épületet lehet „amerikai módra” eltolni, a melyik egészen modernül van építve, vagyis a fundamentumtól a tetőig szilárd anyagból épült. Ezenkívül az eltolandó épület minden része alatt egyenlő suterén kell, hogy legyen. A fundamentum faragott kövekből kell legyen építve. A mult században épült templom és melléképületek aligha épültek úgy, hogy az eltolás veszély nélkül eszközölhető legyen. Jó lesz ha a franciskánusok nem mennek blinde bele a kockázatos vállalatba, hanem ügyeljenek a szerződést úgy megkötni, hogy ha az eltolás következtében az épület részben, vagy egészben megrongáltatnék, vállalkozók saját költségükön tartoznak eszközölni a helyreállítást, illetve átépítést.

— **Purim.** Az izraelitáknak tegnap nagy napjuk volt. Annak a bibliai ténynek az emlékeztet, hogy t. i. a zsidók a persa hadak által szorongatott helyzetükből annak idején esodálatosan módon megszabadultak — minden évben nagy ünnepélyességek között ülik meg. Ez az ünnep tulajdonképpen öröm ünnepe a zsidóságnak ilyenkor nemcsak nagy templomi ajátoskodások közt adnak hálat istenüknek őseik megszabadulásáért, hanem a családokban öröm lakomákat tartanak. Ez ünnep alkalmából tegnap délután egy a neolog, mint az ortodox hitfelekezetiük templomaiban alkalmi beszéddel kapcsolatos egyházi ünnepélyeket tartottak.

— **Elítélt borpancsolók névsora.** Van Magyarországon körülbelül 1200 olyan borpancsoló a kik nagyban üzik ezt a törvényileg tiltott, annyira jövedelmező mesterséget. E esalók közül mostanában hurokra került egy százalék. Egy másik százalék felett most ülnék törvényt. A többiek reszketnek s nap-nap után várják, hogy az igazság szolgáltatás sújt karja, mint a villám a házáukba üssön s üzletüket agyon csapja.

E 12 már jogérvényesen elítélt borpancsoló névsora a következő:
Pollatek József és Wiesemberger Ignác (Miskolcz.)

Kostelitz Samu és Spitzer Samu (Szobathely.)

Berger József (Tokaj.)
Baros (Friedman) Károly (Budapest.)
Lipschitz Nánah és neje, Lipschitz Antónia (Sopron.)

Waluschnigg Rudolf (Fiume.)
Neustadt Ignác (Miskolcz.)
Bürger Márton (Krakkó.)
Hochsinger Sándor (Csáktornya.)
Weiser Berthold (Liptó-Szent-Miklós.)

A mi szeretett haza részünkből csak egyet tartottak érdemesnek be venni a névsorba. A borpancsolásból milliómossá lett Bürger Márton, a ki Kolozsvárt és Erdély nagy részét éveken, évtizedeken keresztül ellátta bor ezimen pancsolat folyadékkal. Bürgernek volt egy tanítványa Goldstein H. A Kolozsvárt elítélt borhamisító, ki most Deésen él és uralkodik. Ez és még sok száz pancsoló neve ezután adatik át a közmegvetésnek. Kapcsolatban ezzel, felemlít

MEGHIVÓ.

A „Küküllői takarékpénztár“

folyó évi márczius hó 26-án délelőtt 10 órakor
Ségesváron, az intézet helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart — melyre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy a közgyűlésen résztvenni óhajók részvényeiket a közgyűlést megelőző napon délelőtt 12 óráig az intézetnél letenni sziveskedjenek.

Tárgy:

1. Az alapszabályoknak a kir. törvényszék felhívása értelmében való kiegészítése. 175. 2—3
2. Az igazgatóság esetleges indítványai. 175. 2—3

Ségesvár, 1899 február hó 21-én.

Az igazgatóság.

Nagy-sármási állami telepítvény kezelésége.

Sz. 119—99 181. 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagy-sármási kincstári telepítvényes birtokhoz tartozó, mintegy 1470 kat. hold szántó, kaszáló- és legelő földbirtok **f. évi márczius hó 2-án** és a következő napokon párczellánként haszonbérbe fog adatni.

Részletes felvilágosítást nyújt Nagy-Sármáson a kincstári telepítvényes birtok kezelésége.

Sz. 9207—1898 tlv. 179. 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Beményik L.** és fia **Czéknek Hankovics Sándor** kolozsvári lakos végrehajtást szenvedő elleni 324 forint 55 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében az árverést a kolozsvári kir. törvényszék — Kolozsvár városi kir. járásbírói területén levő Kolozsvár városban és határán fekvő és a végrehajtást szenvedő és az 1881. LX. t. cz. 56. §. alkalmazásával neje szül. Balabás Teréz társulajdonos nevében felvett kolozsvári 6748. sz. tjkvben A + 2. r. 1489. h sz. a. egész házastelre 1800 frt becsértékben mint ezzel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899 évi márczius hó 14. napjának délelőtt 10 óráigok ezen kir. törvény-zék 14. sz. szo hájában megtartandó nyilvános árverésen — a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát késspénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelze t árfolyammal számi tett és az 1881. évi november 1 én 3833. sz. a. kelt I. M. rendelet §§-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni — avagy az 1881. évi LX. tcz. 170. § értelmében a bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. trvszék, mint tkvi hatóság.
Kolozsvár, 1898 évi november hó 9-én.

Dr. Szentkirályi Gyula,
kir. tszékí bíró

Homoki szőlőtelepítőknék igen fontos.

A cég 17 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, a mennyiben ma már sok nemes és vadoncz csemetét szállít Horvát-, Szlavonország, Bosznia, Cseh, Morvaország, Galiczia, Bukovina, Szerbia, Románia és Németország részére. Nemesfa-állománya 500 000 db, vadoncz állománya 8 millió. A cég évenként 3500—5000 rendelőknek küld szállítványokat — A gyümölcsfa iskola teljesen honoktalanon létesült s így az főként a homoki szőlőtelepítőknék kincses háza azért, mert mint tudja van a honoktalanból kikérték a homokföldben éppen úgy, mint az agyagos, köveses talajban nemkülönben a lapos és magas [hegyes] fekvésnél biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakodásu vagy tulajogson kőverített talajban állittatik elő. A gyümölcsfajok boldogult **Bereczki Máté** mező kövcszházi hírneves telepéről valók. Ugy magasdereku, valamint törpe csemeték megrendelhetők, körte, alma, szilva, őszibarack, kajszi barack, cseresznye, meggy, laponya, birs, dió és eperből. Az 1—2—3—4 éves, gazdag gyökeres, fejthetles igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4—5 éves igen erős koronás sorfák dbja 45—50 kr. Nagyban vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból táblatitítés folytán 1—2—3—4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók, erősség szerint 2—5—7—10—15 krtól, melyek gazdag gyökerezésűek, fejthetles igen szép csemetékhez olosóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemeték vadonczai is bármily számban és erősségben megrendelhetők a fentirt czégnél. A gazdag gyökerezett vadonczok 1000-e azok erőssége szerint 5 frt 35 krtól 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5—10—15 százalék engedmény. Levél czim 156. 2—4

Ungváry László gyümölcsfa-iskolája Czeglédén.

Tessék árjegyzéket kérni!

Állandó alkalmazást

nyerhet azonnali belépés mellett **egy ügyes könyvelő,** (keresztény) budapesti előkelő részvénytársaságnál, ki a magyar és német nyelveken kívül a román nyelvet is bírja.

Mindhárom nyelven irt ajánlatok az eddigi tevékenység és igények felsorolásával „Jövő“ czim alatt, Budapest, restante — főposta kéretnek. 180. 1—2.

HOMORÓDI GYÓGYVIZ.

A homoródi ivó-forrás (Klotild) vize a legkiválóbb vasas savanyuvizek közé tartozik, mint ilyen, a hírneves wildungeni (Királyforrás), buzási, kryniczai (Fóforrás) ásványvizek mellett igen előkelő helyet foglal el. Ezen vizet, mint kitünő élvezeti italt és páratlan hatású gyógyvizet egész Erdélyben ismerik és használják.

A vizek gyógyító hatását illetőleg Kassay Albert dr. és Ráczkóvi Sámuel dr. nyilatkoztak; szerintök a homoródi viz az általános testi gyöngeség esetében, vérszegénységben, vesebajokban bámulatos hatásukat bizonyult; enyhíti, sőt megszünteti a gyomor hurutos bántalmait, élénkíti és előmozdítja az emésztést s a légzés szerveinek működését, erősítőleg hat az emberi test egész idegrendszerére.

Naponta házhoz szállítva 4 literes korsókban :
ára 12 kr.

A korsó értéke 5 kr., de ez minden vételnél kieserülhet.

Megrendelhető Kolozsvárt: **Esztogár Kristóf** (külmonostor-utca), **Papp Ernő** (főter), **Papp László** (belmagyar utca), **Bojáki Sándor** (nagy-utca) urak fűszerkereskedésében, az Erdélyrészi Kárpát-Egyesületnél és **Fuglyán Gerő** szállítónál (Uj utca 27. sz.) 173. 3—6

A n. é közönség szives pártfogását kéri

Sorbán Károly
szállító Székely Udvarhelyt.

PÁRTOLJUK A HAZAI IPART!

Kérjünk

EMKE-gyufát.

Legjobb phosphor-mentes svéd fajta gyufa az

EMKE-GYUFA,
nem drágább és jobb a külföldi gyártmánynál.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és tőzsdében.

101. 4—12.

Vállalkozók, Bérlok.

Eladó, esetleg több évre kiadó egy régismert, jórúri klimatikus **dusforrásu ásványgyógyfürdő, hét tükörfürdővel**, melyek vize 30° meleg. 45 szobes, a mai kor igényeinek megfelelőleg berendezett **szobával, emeletes vendéglővel, táncsteremmel, tekezővel, sétaterekkel, istállóval és jégvermekkel.**

A fürdőnek saját kapornája van.

Posta, táviró, telefon összeköttetés, valamint állomási megállóhely, melyen a gyorsvonatok kivételével az összes személyszállító vonatok megállanak. Gyorsvonatok megálló helye a teleptől 1/4 óra.

Száson alatt állandó társashoci-közlekedés az összes vonatokhoz.

Sokféle szórakozások. Vizesés, barlang, közeli érdekes kirándulóhelyek stb. Nyaranta 800 állandó fürdővendég látogatja.

Előnyben olyan vállalkozók, kik ily üzletüket már kezelték a fürdő emelése czéljából 6—8 évi haszonbér hajlandó előre beépíteni.

Értekezhetni **Fried Ekeles** tulajdonossal Agygörgön. Ugyanott egy kaucziós elszámoló vadéklős kerestetik. 161. 2—3

LEGUJABB AMERIKAI TALÁLMÁNY!

Nincs többé por!!

Szabadalmazva Európa összes államaiban.

Mindenekelőtt értesítjük a t. közönséget, hogy minden a forgalomba hozott **hasonnevű** készítmény, melyet hirdetnek és árulnak, ugy Kolozsvárt, mint Magyarország bármely városában,

csakis értéktelen utánzat,

mely a közönség félrevezetésére szolgál.

Az egyedül valódi „DUSTLESS“ készítmény pormentessé teszi az üzlethelyiségeket, irodákat, iskolákat stb. a DUSTLESSSEL impregnált helyiségek levegője mindig tiszta, kellemes és egészséges levegőjű, a por fels állása teljesen megszűnik; DUSTLESS készítményünk egyaránt használható kemény és puhafa-padlón avagy linoleumon, az impregnálás egy gépünk segítségével történik mely 6—8 éven át használható; a padlót azután csakis általunk szállított, e czélra készült seprűvel jól fel kell seprni, nem kell többé sem felmosni, sem öntözni, sem pedig surolni. A padló a bevonás által nem feketedik meg, a fa megtartja eredeti színét, sőt kívánatra bármily alapszint lehet adni.

Hygienikus értékű és nélkülözhetetlen iskolák, kórházak, gyárak, valamint minden nyilvános intézet részére, miután a bakteriumok erjedését és tovább terjedését meggátolja.

Dustless Oil & Paint Co. Hartmann G. és Társa.

Kapható és egyedüli képviselőség **Kolozsvár, Deés, Szamosujvár és Torda** városok és megyei részére:

ULLMANN F. Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám,

a hol egyuttal b-eresztések is eszközöltetnek a legjutányosabban.

Árak: Egy klgm. Dustless 1 frt 50 kr. 5 kg. elég 50—60 négyzetméter területre, szétküldés vidékre 5, 10, 15 és 20 klgm. bádog-edényben.

Dustlessünk a sok közül használatban van teljes megelégedésre: M. kir. Tudomány-Egyetem, m. kir. főposta, m. kir. állampénztár, m. kir. államvasutak gépgyára, M. kir. állami főreáliskola, Községi elemi népiskola, Községi polgári leányiskola, Felsőbb szálló- és borgazdasági tanfolyam, Fővárosi szegény-gyermekkert-egylet, Röser-féle kereskedelmi iskola, Izraelita fiúarvaház, Kerületi betegsegélyző pénztár, „Phoenix“ biztosító társaság, Mintapinca, Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcsön részv. társaság, Nérey kávéháza, Angol irálynő szálloda, Petánovics József, Victoria gőzmalom, „Kosmos“ műintézet, Wodianer F. és Fiai, Ditmár R., Kollarits József és Fia, Pester Lloyd, Budapesti Hirlap, Magyar Hirlap, Kováld Péter és Fia stb.

178. 1—3

Kérjük czimünket és védjegyünket pontosan megfigyelni!!

SOLYMOSY ÉS TÁRSA BETÉTI-TÁRSASÁG

Sürgöncyzim : Solymosy-gépgyár.

gépgyár- és vasöntöde Kolozsvárt.

Telephon 198.

Készít legjutányosabb áron és legpontosabb kivitelben a mai legmodernebb igényeknek teljesen megfelelő: álló és fekvő **gözepeket** a legujabb és legkissebb káros térrel működő dugattyus vezérművel; gőz- és szijhajtásu **szivattyukat, sajtókat,**

teljes szeszgyári-, malom és téglagyári berendezéseket, **gőz-kazánokat, vízi-kerekeket- és turbinákat;** valamint mindennemű **gazdasági gépeket, u. m.: eséplőgépet járgányokat, rostákat, Trieureket, szeeszkavágókat** stb.

Különös figyelmébe ajánljuk ugy a t. gazdáknak, mint kereskedőknek **nagyban** gyártott

ekéinket,

különböző gazdasági, kereskedelmi és épület **öntvényeinket, u. m.: oszlopot, csigalépeseket** stb. stb.

Mindennemű gépek és géprezsek **javitását** a legjutányosabb áron és teljes megelégedésre eszközöljük.

Összes általunk szállított munkánkért legmesszebb menő **jótállást** vállalunk el.

Tervezettél és költségvetéssel készséggel szolgálunk.

Szives pártfogásukat kéri

SOLYMOSY és TÁRSA betéti-társaság.

151. 3—*